

Pohjois-Suomi

Aluehallintovirasto
Ympäristöluvut

PÄÄTÖS

Nro 80/2013/2

Dnro PSAVI/3/04.09/2013

Annettu julkipanon jälkeen
4.12.2013

ASIA

Maa-ainesten ottaminen pohjavedenpinnan ylä- ja alapuolelta Hämeen-
kankaan alueella sijaitsevalta tilalta Orjala RN:o 23:54, Kärsämäki

HAKIJA

Tapani Kangasharju Ky
Kokkolantie 558
86710 Kärsämäki

SISÄLLYSLUETTELO

HAKEMUKSEN VIREILLETULO.....	3
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA.....	3
HANKETTA KOSKEVAT LUVAT, PÄÄTÖKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE.....	3
Luvat ja päätökset.....	3
Kaavoitustilanne ja suojelualueet.....	3
HANKKEEN SIJAINNIPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ.....	3
LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ.....	4
Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus.....	4
Tiedot pohjavedestä.....	4
Nykyinen maa-ainesten otto.....	5
Ottamistoiminnan kuvaus.....	5
Maisemointi ja alueen jälkikäyttö.....	6
Hankkeen vaikutukset.....	6
Tarkkailu.....	7
HAKEMUKSEN TÄYDENTÄMINEN.....	7
HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN.....	7
LAUSUNNOT.....	7
MUISTUTUS.....	8
HAKIJAN SELITYS.....	9
ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU.....	9
Luparatkaisu.....	9
Lupamääräykset.....	9
Perustelut.....	11
Luvan myöntämisen edellytykset.....	11
Lupamääräykset.....	12
Sovelletut säännökset.....	13
Lausuntoihin ja muistutukseen vastaaminen.....	13
KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN.....	13
PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN.....	13
MUUTOKSENHAKU.....	15

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Tapani Kangasharju Ky on 10.1.2013 aluehallintovirastossa vireille pane-massaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa pyytänyt lupaa maa-ainesten ottamiseen pohjavedenpinnan ylä- ja alapuolelta Hämeen-kankaan alueella sijaitsevalta tilalta Orjala RN:o 23:54 Kärämäen kun-nassa.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain 3 luvun 2 §:n 1 momentin 5) kohta ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti

HANKETTA KOSKEVAT LUVAT, PÄÄTÖKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Luvat ja päätökset

Kärämäen kunta on 22.2.1988 myöntänyt Tapani Kangasharjulle maa-ainesluvan Kärämäen kunnan Haapajärven kylässä tilalta Orjala RN:o 23:39 (ottamisaika 10 vuotta).

Kärämäen kunta on 4.5.1998 myöntänyt Tapani Kangasharjulle maa-ainesluvan Kärämäen kunnan Haapajärven kylässä tilalta Orjala RN:o 23:50 (ottamisaika 10 vuotta).

Kärämäen kunta on 4.6.2009 myöntänyt Tapani Kangasharjulle maa-ainesluvan soran ja hiekan ottoon Kärämäen kunnan Haapajärven kyläs-sä tilalta Orjala RN:o 23:50 (ottamisaika 7 vuotta).

Muut kiinteistön Orjala RN:o 23:50 tai RN:o 23:54 alueelle myönnettyt maa-ainesten ottoluvat eivät liity tämän hakemuksen kohteena olevaan aluee-seen.

Kaavoitustilanne ja suojelalueet

Alueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava, joka on tullut lainvoimaiseksi Korkeimman hallinto-oikeuden 25.8.2006 tekemällä pää-töksellä.

Noin kilometrin etäisyydellä ottamoalueesta sijaitsee Lähdekorven luon-nonsuojelualue (YSA112951).

HANKKEEN SIJAINNINPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ

Maa-ainesten ottopaikka sijaitsee Kärämäen kunnan Haapajärven kyläs-sä hakijan omistamalla kiinteistöllä Orjala 317-401-23-54 noin 13 km Kär-sämäen taajamasta koilliseen. Laajennusalue sijaitsee olemassa olevalla maa-ainesten ottoalueella. Hanke sijaitsee tärkeällä Hämeenkankaan poh-

javesialueella. Ympäristö on metsämaata ja lähistöllä ei ole asutusta. Lähdekorven pohjavedenottamo sijaitsee ottoalueen pohjoisreunasta noin 800 metrin etäisyydellä. Ottoalueen lounaispuolella noin 300 metrin etäisyydellä on lähde.

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus

Nykyisen lupa-alueen pinta-ala on 4,3 ha ja ottamismäärä 9 500 m³ktr. Ottoaika on 7 vuotta. Suunnitellulla ottoalueella on olemassa oleva pohjavesilammikko, josta maa-aineksia on otettu pohjavesipinnan alapuolelta 3–6 metrin syvyydelle saakka.

Maa-ainesten ottoa on tarkoitus jatkaa syventämällä olemassa olevan vesialtaan pohjaa nykyisestä tasosta noin $N_{60} + 120$ m keskimäärin tasolle $N_{60} + 116,0$ m ja laajentamalla allasta pohjoiseen noin 0,3 ha, jolloin altaan kooksi tulisi 0,8 ha.

Tiedot pohjavedestä

Pohjavedenpinnan korkeuksia on alueella tarkkailtu Geopudas Oy:n toimesta ja ohjeistuksen mukaisesti sekä kaivetussa vesialtaassa että pohjaveden tarkkailuputkissa. Pohjavesipinta kaivetussa altaassa on ollut keskimäärin tasolla 123,7–124,3 m ja pohjavesiputkessa P1 altaan vieressä tasolla 123,9–124,8 m sekä putkessa P2 tasolla 125,1–125,9 m (N_{60}). Vanhimman ottoluvan aikana tämän suunnitelman mukaiselta alueelta oli kaivettu kanava alapuoliselle suolle, mutta kanava on tukittu ennen vielä voimassa olevan ottoluvan mukaisen toiminnan aloittamista. Kanava tukittiin, jotta pohjavesialueelta ei purkautuisi vettä eikä pohjavesipinta keinotekoisesti alenisi. Ojan tukkimisen jälkeen ottoalueelle muodostui vesiallas. Ojan tukkimisen jälkeen pohjavesipinta on pysynyt kokonaisuutena ennallaan.

Aikaisempia ottosuunnitelmia laadittaessa on todettu, että alueella esiintyvä, paikoin ottoalueen maanpintaan ulottuva kallio patoaa pohjavettä eri tasoille ja harjun länsipuolisella suoalueella (alla moreeni) pohjavesipinta on varsinaista harjun pohjavesipintaa korkeammalla. Harjun alla olevan kallion kynnykset muodostavat harjuun erillisiä pohjavesialueita, eikä harjuun kohdistuva maa-ainesten otto välttämättä vaikuta koko harjujakson pohjavesipinnan tasoon tai laatuun. Ottoalueen eteläpuolella Pöyry Environment Oy:n asentamissa tarkkailuputkissa pohjavesipinta on ollut tasolla 128,5–128,8 m (N_{60}), mikä todentaa allasmaisuuksien. Hiekka-alueella olevan ottoalueen vesialtaiden pinnat ovat tasolla 122,5–123,0 m (N_{60}), mikä osoittaa pohjaveden virtauksen harjun taitekohdassa suuntautuvan itään kohti Ristisenjärveä, jonka vesipinta karttatietojen mukaan on tasolla 121,3 m.

Pohjaveden virtaus ottosuunnitelman alueella on pohjoiseen, mutta kauempana etelässä (= ottosuunnitelman eteläpuolella) virtaus suuntautuu pääosin kaakkoon. Kunnan rajalta, tilan Orjala pohjoisrajalta virtaus on luoteeseen.

Nykyisen ottoalueen sorakerrostumien ja alueen eteläpuolelle tutkitun vedenottamon välillä ei ole suoraa hydraulista yhteyttä. Tilalla suoritettu soraotto on kohdistunut varsinaisen harjujakson ydinosaan pohjaveden muodostumisalueella sekä erillisen ottoluvan mukaisesti harjun lievealueen hiekkoihin pohjaveden muodostumisalueen ulkopuolella. Lähdekorven pohjavedenottamo on ottoalueen pohjoisreunasta noin 800 metrin etäisyydellä ja pohjavesipinta ottamalla on keskimäärin tasolla 124,0 m (N₆₀). Yli 20 vuotta jatkuneen oton tilalla Orjala ei ole havaittu vaikuttaneen Lähdekorven eikä ottoalueen eteläpuolella olevan Hämeenkaan pohjavedenottamoiden veden laatuun tai määrään.

Nykyinen maa-ainesten otto

Hakijalle on myönnetty maa-ainesten ottolupa kyseiselle tilan osalle vuosina 1988 ja 1998 kymmeneksi vuodeksi kerrallaan sekä vuonna 2009 seitsemäksi vuodeksi. Tilalla on tehty maastokatselmus 7.5.2012, jonka perusteella Peruspalvelukuntayhtymä Selänne on edellyttänyt alueen maisemointia lokakuun 2012 loppuun mennessä. Lausunnossa mainitaan, että mikäli alueella sijaitsevan vesialtaan syventämiselle ja laajentamiselle pohjoiseen (tämä hakemus) laitetaan hakemus vireille ennen lokakuun 2012 loppua, altaan pohjoispuolisen alueen maisemoinnille saadaan lisää aikaa. Kesän 2012 aikana alueella on suoritettu mittavia kunnostus- ja maisemointitöitä ja niiden osalta on suoritettu katselmus 7.9.2012.

Nykyinen otto suunnitelman mukaisella alueella on kohdistunut karkeaan soravaltaiseen materiaaliin. Osalla sora-alueetta oton pohjatasolla on tullut esiin kallio, joka on nähtävissä ottoalueen länsi- ja eteläreunassa. Ottoalueen länsireunaa ja eteläosaa on maisemoitu oton edetessä ja ottoalueella on läjitettyinä jalostettuja sora-, hiekka ja mursketuotteita.

Ottamistoiminnan kuvaus

Maa-ainesten ottoa jatketaan syventämällä nykyistä vesiallasta keskimäärin tasolle 116,0 m (N₆₀) ja laajentamalla sitä pohjoiseen noin 0,3 ha verran. Nykyisen ottoalueen eteläosa ja länsireuna on oton aikana osittain luiskattu ja maisemoitu ja alue on metsittyä. Pohjavesialtaan itäreunalle on rakennettu noin 5 metrin levyinen tasanne estämään humuspitoisten vesien pääsyä altaaseen, koska kyseisellä kohdalla humuspitoinen maavalli oli lähes kiinni altaassa. Vesialtaan länsipuolen maanpinnan tasoa on korotettu lupaehtojen mukaiselle tasolle. Ottoalueen eteläosassa oleva pieni ja matala vesiallas on täytetty puhtailla maa-aineksilla tasolle pohjavesipinta +1,5–2 metriä. Vuosina 1988–1998 voimassa olleen ottoluvan aikainen ottoalue on täytetty keskimäärin tasolle 125,3 m (yhden metrin suojamaakerros altaan eteläpuolella) ja vuosina 1998–2008 voimassa olleen luvan aikainen ottoalue tasolle 126,3 m (kahden metrin suojamaakerros al-

taan länsipuolella). Altaan pohjoispuoli maisemoidaan, kun altaan laajennus ja syvennys on toteutettu.

Nykyisen vesialtaan eteläpää, jossa vesisyvyys on 1–2 metriä, täytetään, mikäli kallion päällä ei ole riittävästi hiekkaa tai soraa 3 metrin vesisyvyyttä varten. Altaan pohjoisosaa, jossa vesisyvyys on keskimäärin 3–5 metriä, syvennetään keskimäärin tasolle 8 metriä altaan vesipinnan alapuolelle, eli noin tasolle 116,0 m (N₆₀).

Otettavan soran määrä tulee suunnitelman mukaisesti (altaan syvennys ja laajentaminen) toteutettuna olemaan noin 25 000 m³. Laajennuksen jälkeen altaan koko on noin 0,8 ha, kun se nyt on kooltaan noin 0,5 ha. Ottoaika on 10 vuotta. Kallio saattaa rajoittaa ottosyvyyttä altaan eteläosassa, jolloin myös ottomäärä jää haettua pienemmäksi.

Alueelle johtava tie on varustettu lukittavalla puomilla asiattoman liikkumisen estämiseksi. Ottoalueella ei säilytetä polttoaine- tai öljysäiliötä. Tankkaukset suoritetaan ottoalueen ulkopuolella.

Maisemointi ja alueen jälkikäyttö

Vesiallas luiskataan reunoiltaan kaltevuudella 1:3 vähintään kaksi (2) metriä vesipinnan alapuolelle, tämän alapuolella noin kaltevuuteen 1:1.

Pohjavesipinnan yläpuoliset maisemoitavat osat metsitetään ympäristöön soveltuvalla puustolla metsänhoitoyhdistyksen ohjeistuksen mukaisesti. Altaan reunoille jätetään viiden (5) metrin hiekkainen vyöhyke estämään humuspitoisten maiden huuhtoutuminen altaaseen.

Oton jälkeen allasta ympäröivä alue jää metsätalouskäyttöön. Allasta voidaan käyttää virkistyskäyttöön, joskin se sijaitsee kaukana asutuksesta. Metsittymistä ja pohjavesipintojen tarkkailua suoritetaan 3–5 vuotta toiminnan päätyttyä.

Hankkeen vaikutukset

Kanavan tukkimisen jälkeen ottoalueen pohjavesipinta on palautunut luonnolliselle tasolle ja pysynyt sen jälkeen ennallaan vuosittaisen vaihtelun rajoissa. Aikaisempi pohjavesipinnan vähäinen alentaminen ja otto pohjavesipinnan alapuolelta eivät ole vaikuttaneet haitallisesti lähialueen vedensaantiin, veden laatuun tai muuhun maankäyttöön. Loppuvaiheessa vesiallas on kooltaan noin 0,8 hehtaaria ja sen olemassaolo ei ennalta arvioiden tule jatkossakaan vaikuttamaan haitallisesti yli 800 metrin etäisyydellä olevan Lähdekorven vedenottamon veden laatuun tai määrään. Pohjaveden virtaus ottoalueelta ei suuntaudu Hämeenkaan vedenottamoille päin.

Tilalla olevilla vesialtailla ei tule olemaan haitallista vaikutusta alueen maisemaan ympäristön muun maankäytön kannalta, koska lähistöllä ei ole erityisiä suojeltavia muodostumia tai kohteita eikä asutusta tai yksityistalouksien talousvesikaivoja. Ottoalueen etelä-/lounaispuolella olevan lähteen ti-

lasta on kallion ottolupahakemuksen yhteydessä tehty erillisselvitys. Altaan syventämisellä ja laajentamisella ei ole vaikutusta lähteen tilaan.

Jatkettavan oton aikana huolehditaan siitä, että maaperään tai pohjaveeseen ei pääse pohjavettä mahdollisesti pilaavia öljyjä, polttoaineita tai muita aineita.

Kaivannaisjätteiden jätehuoltosuunnitelma on liitetty vuoden 2009 lupahakemukseen. Kohteessa syntyneet kaivannaisjätteet, kuten pilaantumattomat humuspitoiset pintamaat, moreeni ja ylisuuret lohkareet käytetään (on käytetty oton edetessä) ottoalueen maisemointiin ja kasvupohjan rakentamiseen. Altaan laajennuksen yhteydessä ei synny kaivannaisjätteitä, laajennusalueelta on pintamaat poistettu jo aiemman oton yhteydessä.

Tarkkailu

Pohjavesipinnan tarkkailua tullaan suorittamaan neljä kertaa vuodessa siten, että kevät- ja syysmaksimit tulevat huomioiduksi.

HAKEMUKSEN TÄYDENTÄMINEN

Hakija on täydentänyt hakemustaan 8.2.2013 pohjavesialueella sijaitsevien vedenottamoiden omistajien yhteystiedoilla ja pohjaveden muodostumisalueella sijaitsevien kiinteistöjen omistajien yhteystiedoilla.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 7, 10 ja 11 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta aluehallintovirastossa ja Kärsämäen kunnassa varannut tilaisuuden muistutusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta viimeistään 2.4.2013. Kuulutus on erikseen lähetetty asiakirjoista ilmeneville asianosaisille.

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Kärsämäen kunnalta sekä Kärsämäen kunnan kaavoitus- ja ympäristönsuojeluviranomaiselta.

LAUSUNNOT

1) **Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue** on lausunnossaan todennut, että hankealue sijoittuu vedenhankintaa varten tärkeälle Hämeenkaan pohjavesialueelle. Pohjavesialue on vuoden 2004 lopussa muutettu luokasta III luokkaan I, koska se on todettu vedenhankinnan kannalta tärkeäksi ja alue on otettu vedenhankintakäyttöön.

Hankealueesta noin 800 metriä luoteeseen sijaitsee Lähdekorven vedenottamo ja noin 600 metriä kaakkoon sijaitsee Hämeenkaan vedenottamon kaivot 1 ja 2 sekä hieman kauempana kaivo 3. Edellä mainitut vedenottamot ovat Kärsämäen Vesihuolto Oy:n vedenottamoita, ja ovat olleet käytössä vuodesta 2000. Vedenottamot ovat tärkeitä alueen vedenhankinnan kannalta.

Lausunnon antaja on katsonut, että käytettävissä olevan pohjavesitiedon perusteella ottamistoiminnasta ei aiheudu sellaisia haitallisia vaikutuksia, jotka estävät olemassa olevan pohjavesilammikon syventämisen ja laajentamisen suunnitelmassa esitetyllä tavalla. Lausunnon antaja on puoltanut lupahakemusta seuraavia näkökohtia korostaen.

Maanoton yhteydessä pohjavesipintaa ei saa keinotekoisesti laskea.

Suunniteltu lampi tulee kaivaa reuna-alueiden luiskauksia lukuun ottamatta vähintään viiden metrin syvyiseksi.

Polttoaineiden ja muiden vettä pilaavien aineiden käsittely ja varastointi tulee suorittaa niin, että ko. aineita ei pääse toiminnan missään vaiheessa maaperään tai pohjaveteen.

Hankkeen pohjavesivaikutuksia on seurattava ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Alueelle tulee laatia pohjaveden tarkkailuohjelma, joka sisältää pohjaveden korkeuden seurannan lisäksi myös pohjaveden laadun seurantaa. Tarkkailuohjelma tulee hyväksyttäväksi ELY-keskuksella ennen ottamistoiminnan jatkamista, ja tarkkailua tulee jatkaa töiden valmistuttua vähintään yhden vuoden ajan. Tämän jälkeen tarkkailusta tulee tehdä yhteenvetoraportti, josta käy tarkemmin ilmi hankkeen pohjavesi- ja muut mahdolliset ympäristövaikutukset. Raportista tulee lisäksi ilmetä kunnostetun pohjavesilammikon tarkka raja-alue sekä vesisyvytykset ja täyttöalueiden maanpinnan korkeudet 0,5 metrin samanarvokäyrillä esitettynä.

2) **Kärsämäen kunta** on lausunnossaan todennut, että Kärsämäellä on tehty ja hyväksytty kunnan pohjavesialueiden suojelusuunnitelma vuonna 2011, joka käsittää myös Hämeenkaan pohjavesialueen. Kärsämäen Vesihuolto Oy:n kanta on, että alueella tulee toimia pohjavesialueiden suojelusuunnitelman mukaisesti ja noudattaa erityistä varovaisuutta. Lausunnon antaja on puoltanut lupahakemusta.

3) **Peruspalvelukuntayhtymä Selänteellä** Kärsämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena ei ole ollut huomautettavaa lupahakemukseen.

MUISTUTUS

4) **Kärsämäen Vesihuolto Oy** on esittänyt kantanaan, että alueella tulee toimia pohjavesialueiden suojelusuunnitelman mukaisesti ja noudattaa erityistä varovaisuutta.

HAKIJAN SELITYS

Hakija on selityksessään todennut, että hakijalla ei ole huomautettavaa lupahakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja muistutukseen ja hakija on hyväksynyt niissä esitetyt velvoitteet.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Luparatkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Tapani Kangasharju Ky:lle määräaikaisen luvan maa-ainesten ottamiseen pohjavedenpinnan ylä- ja alapuolelta Kärämäen kunnan Haapajärven kylässä Hämeenkaan alueella sijaitsevalta tilalta Orjala RN:o 23:54. Maa-ainesta saadaan ottaa yhteensä noin 25 000 m³ laajentamalla ja syventämällä olemassa olevaa vesiallasta.

Lupa on voimassa 31.10.2023 saakka.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Lupamääräykset

1. Maa-aineksen ottaminen on toteutettava hakemuksen liitteenä olevien 1.10.2012 päivättyjen piirustusten ”Suunnitelmapaketti. Piirros 8705.2” MK 1:1 000 ja ”Poikkileikkaukset. Piirros 8705.3” MK 1:400/1:1 000, 1:500 mukaisesti ja muutoin hakemussuunnitelmassa selostetulla tavalla.

Maa-aineksia saadaan ottaa vesialtaan alueelta enintään korkeudelle $N_{60} + 116,0$ m asti.

Suunniteltu lampi tulee kaivaa reuna-alueen luiskauksia ja mahdollisia kalliokohtia lukuun ottamatta vähintään tasolle $N_{60} + 119,30$ m tai sen alapuolelle.

Tämän päätöksen mukaiset ottoalueen rajat ja ottosyvyydet on merkittävä maastoon selvästi havaittavain paaluin tai vastaavalla tavalla.

2. Pohjaveden korkeutta ei saa alentaa keinotekoisesti pumppaamalla tai johtamalla vettä ojituksilla maa-ainesten ottoalueelta. Hanke on kokonaisuutenaan toteutettava niin, että pohjavedenpinta ei alueella pysyvästi alene.

3. Toimenpiteiden kohteina olevat alueet on pidettävä joka suhteessa mahdollisimman puhtaina. Työkoneissa on mahdollisuuksien mukaan käytettävä kasvispohjaisia tai muita pohjavettä pilaamattomia, luonnossa helposti hajoavia hydraulikkaöljyjä. Pohjavettä pilaavia aineita, kuten poltto- ja voiteluaineita ei saa alueella varastoida tai käyttää niin, että ne aiheuttavat pohjaveden pilaantumisvaaraa. Työkoneiden sijoituspaikat tulee tehdä

nesteitä pidättäviksi niin, että maaperän ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa ei synny. Alueella ei saa käyttää öljyä vuotavia työkoneita tai autoja. Muutoinkin luvan saajan on noudatettava erityistä huolellisuutta näitä aineita käsiteltäessä ja varastoitaessa.

Luvan saajan on varauduttava öljyvahinkojen torjuntaan hankkimalla alueelle muun muassa imeytysturvetta.

Muualta tuotavia tarkastamattomia ja valvontaviranomaisen hyväksymättömiä jäte-, ylijäämä- tai muita maita ei saa varastoida alueelle tai käyttää alueen maisemoinnissa.

4. Luvan saajan on viipymättä ilmoitettava pohjavettä pilaavien aineiden päästöistä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Käsämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä ryhdyttävä toimenpiteisiin pilaantumisvaaran estämiseksi ja poistamiseksi. Öljyvahingoista on ilmoitettava lisäksi viipymättä alueelliselle pelastusviranomaiselle.

Alueella tulee näkyvälle paikalle sijoittaa taulu, jossa ovat yhteystiedot vahinkotapausten ilmoittamiseksi.

5. Työn suorittamisesta aiheutuva vahinko on luvan saajan viipymättä korvattava vahingonkärsijälle.

6. Luvan saajan on tarkkailtava maa-ainesten ottamisen vaikutuksia pohjaveteen. Alueelle tulee laatia pohjaveden tarkkailusuunnitelma, joka sisältää pohjaveden korkeuden seurannan eri vuodenaikoina ja tihennetyn seurannan kun maa-aineksia otetaan pohjavedenpinnan alapuolelta sekä pohjaveden laadun seurannan. Tarkkailusuunnitelma on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen hyväksyttäväksi kuukauden kuluessa tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Ely-keskus voi tarvittaessa muuttaa tarkkailusuunnitelmaa.

7. Maa-ainesten ottamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että hankkeen toteuttamisesta aiheutuu mahdollisimman vähän maisemakuvan rikkoutumista. Ottoalueen ympäristöstä ei puustoa saa poistaa tarpeettomasti. Vaiheittain maa-ainesten ottamisen edetessä on ottoalue ympäristöineen siistittävä ja metsitettävä sekä muutoinkin maisemoitava vaihtelevin pinnan ja reunan muodoin ympäristöön sopeutuvaksi ja niin, että ottoalue ei missään maanoton vaiheessa muodosta vaaraa ihmisille tai eläimille.

8. Maisemointi on tehtävä hakemuksen liitteenä olevan 1.10.2012 päivätyn piirustuksen ”Jälkitilannekartta. Piirros 8705.4” MK 1:1 000 mukaisesti. Vessiallas on luiskattava reunoiltaan kaltevuudella 1:3 vähintään kaksi metriä vesipinnan alapuolelle ja sen alapuolella noin kaltevuuteen 1:1.

Mikäli nykyisen vesialtaan eteläpäässä kallio estää altaan syventämisen vähintään tasolle $N_{60} + 121,30$ m tai sen alapuolelle, tulee alue täyttää puhtaalla hiekalla luiskauksen ulkopuolella vähintään tasolle $N_{60} + 125,30$ m.

Tulevan vesialtaan reunoille on jätettävä viiden metrin hiekkainen vyöhyke estämään humuspitoisten aineiden huuhtoutuminen altaaseen.

Pohjavesipinnan yläpuoliset maisemoitavat osat on metsitettävä ympäristöön soveltuvalla puustolla.

Maisemointityöt on saatettava loppuun luvan voimassaoloaikana.

9. Tässä päätöksessä tarkoitetut työt on aloitettava kolmen vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa raukeaa.

10. Töiden aloittamisesta on 30 päivää etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Kärsämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

11. Maa-ainesten ottamisen lopettamisesta ja alueen viimeistelytöiden valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Kärsämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Samalla luvan saajan on toimitettava edellä mainituille viranomaisille pohjavesilammikon syvyytiedot ja sopivamittakaavainen kartta lammikosta ja jälkihoitoalueista mahdollisine rakennelmineen.

Ohjaus ennakoimattoman edunmenetyksen varalta

Jos tässä päätöksessä tarkoitetusta toimenpiteestä aiheutuu edunmenetystä, jota nyt ei ole ennakoitu, voidaan siitä vaatia korvausta erikseen siten kuin vesilain 13 luvun 8 §:ssä on säädetty.

Perustelut

Luvan myöntämisen edellytykset

Suunniteltu ottoalue sijaitsee vanhalla maa-ainesten ottoalueella, jolle on voimassa oleva lupa maa-ainesten otolle ja alueen maisemoinnille. Suunnitellulla ottoalueella on olemassa oleva vesiallas, jota syvennetään ja laajennetaan tämän päätöksen mukaisesti. Pohjaveden pinnankorkeus ei otto toiminnan vaikutuksesta muutu.

Hämeenkaan harjujakson pohjalla oleva kallio patoaa pohjavettä eri tasoisille harjussa ja kallion kynnykset muodostavat harjuun erillisiä pohjavesialueita. Harjuun kohdistuva maa-ainesten otto tilalla Orjala ei vaikuta harjujakson pohjaveden pinnankorkeuteen tai laatuun ottoalueen ulkopuolella.

Näin ottotoiminnalla ei ole vaikutusta Hämeenkaan pohjavesialueella oleviin vedenottamoihin.

Ottoalueen lounaispuolella noin 300 metrin etäisyydellä on lähde, joka koostuu kolmesta 2–4 m² -suuruisesta vesilammikosta. Lammikot ovat luonnontilaisen kaltaisia, mutta kaivu- ja metsätyöt ovat muuttaneet niiden luonnontilaa. Maa-ainesten otto pohjavesipinnan alapuolelta ottosuunnitelman mukaisesti toteutettuna ei vaikuta lähdealueelle tulevan veden määrään tai lähteen tilaan.

Hanke ei ole maakuntakaavan vastainen.

Altaan laajennuksen yhteydessä ei synny kaivannaisjätteitä, laajennusalueelta on pintamaat poistettu jo aiemman oton yhteydessä.

Oulujoen–Iijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman toimenpideohjelmassa vuoteen 2010–2015 mukaan soranottoa koskevat suojakerrospaksuudet määritellään vedenottamoiden suojavyöhykkeiden tai pohjavesialueen suojelusuunnitelman mahdollisesti sisällytetyn vyöhykejaon mukaisesti. Luokkien I ja II pohjavesialueilla maa-ainesten otto pohjavedenpinnan alapuolelta tulee kyseeseen vain erityistapauksissa, kuten vanhojen ottamisalueiden kunnostuksissa, kun niihin liittyy olemassa olevien pohjavesilammikkojen täyttöjä ja syventämistä. Soranottoalueiden jälkihoidon tason toteutus vaihtelee. Jälkihoito on normaalia vaativampaa vedenhankintaa varten tärkeillä pohjavesialueilla. Jälkihoidon toimenpiteillä, kuten alueen siistimisellä, uudella pintamateriaalilla ja kasvillisuuden palauttamisella lievennetään maa-ainesten oton pohjavesivaikutuksia.

Hanke ei tämän lupapäätöksen mukaisesti toteutettuna aluehallintoviraston arvion mukaan vaikuta haitallisesti vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseen.

Aluehallintovirasto katsoo, että tämän lupapäätöksen mukaisesti toteutettuna hankkeesta ei aiheudu pohjaveden käyttökelpoisuuden huonontumista sekä hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille koitua hyötyä on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille aiheutuviin menetyksiin. Näin ollen luvan myöntämisedellytykset täyttyvät.

Lupa on myönnetty määräaikaisena, koska ottamistoiminta ja maisemointi voidaan saattaa loppuun päätöksessä määrättyssä määräajassa.

Lupamääräykset

Lupamääräyksen 6 mukainen tarkkailu on tarpeen mahdollisten ennalta arvaamattomien vaikutusten havaitsemiseksi. Pohjavedenpinta alueella tulee tilapäisesti laskemaan silloin kun maa-aineksia otetaan pohjavedenpinnan alapuolelta. Alenema tulee olemaan suhteessa otettavan maa-aineksen kiinteään tilavuuteen. Mikäli ottamistoiminta pohjavedenpinnan alapuolelta järjestetään esimerkiksi kertaluonteisesti, voi pohjaveden-

pinnan alenema olla tilapäisesti huomattava, jolloin on tarpeen järjestää ti-
hennetty seuranta.

Muutoin luvan saajan noudatettavaksi on annettu tavanomaiset määräyk-
set pohjaveden suojaamisesta sekä töiden huolellisesta suorittamisesta ja
yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta.

Sovelletut säännökset

3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 5 §, 6 §:n 2 momentti, 7 §:n 1 mo-
mentti, 8 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentti, 11 §:n 1 momentti, 14 § ja
18 §

Lausuntoihin ja muistutukseen vastaaminen

Aluehallintovirasto ottaa 1) Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen vaatimukset
huomioon lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 2 010 euroa.

Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palve-
lukesuksesta.

Maksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista annetun valtioneu-
voston asetuksen (1572/2011) mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan mak-
sutaulukon mukaan maa-aineksen ottamista alle 50 000 m³ koskevan ha-
kemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 2 010 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Hakija

Jäljennös päätöksestä

Kärsämäen kunta

Kärsämäen kunnan kaavoitusviranomaisen

Kärsämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen / Peruspalvelukun-
tayhtymä Selänne, Pyhäjärven toimipiste

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja
luonnonvarat -vastuualue

Suomen ympäristökeskus (sähköpostitse)

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaiset

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Pohjois-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Kärsämäen kunnan virallisella ilmoitustaululla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite

Valitusosoitus

Ilkka Haataja

Hannu Puranen

Asian ovat ratkaisseet ympäristöneuvokset Ilkka Haataja ja Hannu Puranen. Asian on esitellyt Hannu Puranen.
HP/es

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Valituskirjelmä on toimitettava liitteineen Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon.

Valitusoikeus Valituksia päätöksen johdosta voivat esittää ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, ELY-keskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut yleistä etua valvovat viranomaiset.

Valitusaika Valitusaika päättyy **3.1.2014**, jolloin valituksen on viimeistään oltava perillä Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- aluehallintoviraston päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin aluehallintoviraston päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia aluehallintoviraston päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta
- jäljennös valituskirjelmästä (jos valituskirjelmä toimitetaan postitse)

Valituksen toimittaminen Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon

Valituskirjelmä on toimitettava Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kirjaamoon. Valituskirjelmän on oltava perillä **määräajan viimeisenä päivänä** ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Linnankatu 1–3
postiosoite:	PL 293, 90101 Oulu
puhelin:	vaihde 0295 017 500
telekopio:	08 - 3140 110
sähköposti:	kirjaamo.pohjois@avi.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

Oikeudenkäyntimaksu Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.